

Türkiye’deki Turizm Eğitiminin Rakamsal Gelişmeler Açısından Değerlendirilmesi

Yasin BOYLU^a, Emin ARSLAN^a

^aGazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi

Anahtar Kelimeler

Özet

Türkiye
Turizm
Turizm Eğitimi

İşletmeler açısından insan kaynağı seçiminde izlenmesi gereken plan ve stratejilerin oluşturulması hususunda doğru, güvenilir ve güncellenebilir veriler önem taşımaktadır. Diğer tüm sektörlerde olduğu gibi turizm sektöründe de nitelikli işgücü ihtiyacını karşılayan ve sektörün beklentilerine cevap veren bir eğitim sisteminin geliştirilmesi noktasında turizm eğitime ve istihdamına ait verilerin sürekli ve güvenilir bir biçimde toplanarak güncellenmesi gerekmektedir. Türkiye’de turizm eğitimindeki son rakamsal gelişmelerin değerlendirildiği bu çalışmada yıllar itibariyle turizm eğitimi alan öğrenci sayısında önemli miktarlarda artış olduğu göze çarpmaktadır. Öte yandan özellikle yükseköğretimde turizm eğitimi veren öğretim elemanı sayısındaki artışın, öğrenci sayısındaki artış karşısında yetersiz kaldığı görülmektedir.

The Evaluation of Tourism Education in Turkey in Terms of Numerical Developments

Keywords

Abstract

Turkey
Tourism
Tourism Education

In terms of businesses, accurate, reliable and updated data is important on followed plan in selection of human resource and on the development of strategies. As in all other sectors in the tourism sector to satisfy the need for skilled labor and an education system that meets the expectations of the industry for the development of related to tourism training and employment data need to be updated constantly and is collected in a reliable manner. In this study, recent numerical developments in tourism education in Turkey was evaluated. Research results show that, year by year the number of students in the field of tourism education has increased in a significant amount. However, increase the number of tourism education instructor especially in higher education is insufficient.

GİRİŞ

Turizm eğitiminin yapı ve sorunlarından genel olarak söz edilirken saptanan bulgulardan birisi; turizm sektörüne uygun nitelikte ve sayıda personel yetiştirilemediği, varolan turizm eğitim kurumlarının da bu ihtiyacı karşılamakta güçlükler yaşadığı yönündedir. (Christou, 1999; Eber, 2003; Maclaurin, 2005; Zhang ve Fan, 2005; Lo, 2005; Hind, 2006; Leslie ve Russel, 2006; Lin, 2006; Mayaka ve Akama, 2007).

Kuşkusuz bu konu, Türkiye için de geçerlidir ve ülkedeki turizm eğitiminin yapı ve sorunları üzerinde sıcak bir tartışma zemini oluşmasını da beraberinde getirmektedir (Demirkol, 2002; Ünlüönen ve Boylu, 2005; Okumuş ve Yağcı, 2005; Avcı ve Boylu, 2006; Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007; Olcay, 2008). Türkiye’de mevcut eğitim sisteminin iş yaşamının isteklerine yeterince duyarlı olmaması, iş hayatının ihtiyaçlarına beklenen hızda ve çeşitlilikte cevap verememesi, eğitimin etkinliğini azaltan en önemli unsurdur. Meslek eğitiminin işgücü piyasasının taleplerine uygun nitelik ve nicelikte işgücü yetiştirememesi ve eğitim sonucu verilen belgelerin geçerliliklerinin tatmin edici ölçülere dayanmaması da (Demirezen, 2002), çözülmesi gereken sorunların başında gelmektedir. Ülkedeki turizm eğitim sisteminin; mevcut eğitim sistemi içerisinde hatırı sayılır bir yere sahip olması, çok yönlü bir değerlendirmeye tabi tutulmasını elzem kılmaktadır (Ünlüönen ve Boylu, 2009, 956). Bu çalışma, Türkiye’deki örgün turizm eğitimindeki rakamsal gelişmeleri konu edinmektedir.

TÜRKİYE’DE ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ

Türkiye’deki mesleki eğitim sisteminin en önemli parçalarından birisi olan turizm eğitimine ilişkin faaliyetler, büyük ölçüde “planlı kalkınma dönemi” içerisinde başlamıştır. Ancak bu işin başlangıcı daha öncelere dayanmaktadır. 1890 yılına kadar turizm eğitim ve öğretimi ile ilgili herhangi bir düzenleme söz konusu değilken, 29 Ekim 1890’da Osmanlı Devleti’nce “Seyyahlara Tercümanlık Edenler Hakkında 190 Sayılı Nizamname” yürürlüğe konulmuştur. Biraz yabancı dil bilen gayri müslimler, özel ve serbest bir meslek olarak tercüman rehberlik yapmışlardır. Cumhuriyet döneminde ise, 1925 yılında “1730 Sayılı Seyyah Tercümanları Hakkında Kararname” çıkarılmış ve buna göre bir de yönetmelik yayımlanmıştır. Bu konuda görevlendirilmiş olan belediyeler, bu işe tam sahip çıkmadıkları için, bu kararname ile de istenilenler yapılamamıştır. Bahsi geçen düzenlemeler turizm eğitimi ihtiyacını gerekli kılmıştır. Bu dönemden itibaren, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu turist rehberlerinin yetiştirilmesinde ve turizm eğitim ve öğretimi ile ilgili yayınların hazırlanması ve yayımlanmasında önemli rol oynamıştır (Ünlüönen, 1993).

Ülkedeki turizm eğitimi faaliyetleri, 1953 yılında Ankara ve İzmir Ticaret Liselerinde turizm meslek kurslarının açılması ve bazı turizm derneklerinin de tercüman rehberlik kurslarını düzenlemeleri ile devam etmiştir. Yine, İstanbul’da 1955 yılında ve İzmir’de 1960 yılında turist rehberliği kursları açılmıştır. Bunların yanında, “7334 Sayılı İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Kanunu” gereğince bir ihtisas kolu olarak turizm bölümlerinin kurulması ve 1961–62 öğretim yılında Ankara Otelcilik

Okulu'nun açılması, planlı dönemin hazırlık safhasında gerçekleşen gelişmelerdir (Ünlüöner ve Boylu, 2009, 956).

“Planlı Kalkınma Dönemi” içerisinde ise, yine “otelcilik okulu” adıyla 1967–68 öğretim yılında İstanbul’da, 1975–76 öğretim yılında Kuşadası’nda okullar açılmış, bu okulların adı 1975 yılında “Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi” olarak değiştirilmiştir. 1984–85 öğretim yılında bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan “Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri” açılmıştır. Bu okullar; 1975–76 öğretim yılında “resepsiyon”, “servis” ve “mutfak” bölümleri olmak üzere, 1987–88 öğretim yılında “resepsiyon”, “servis”, “mutfak” ve “kat hizmetleri” olmak üzere, 1993–94 öğretim yılından itibaren “resepsiyon”, “servis”, “mutfak”, “kat hizmetleri” ve “seyahat acenteciliği” bölümleri olmak üzere bölümlere ayrılmıştır. 2005–2006 öğretim yılından itibaren bu okulların yapısında önemli değişiklikler yapılarak “yeterliliğe dayalı modüler çerçeve öğretim programları” uygulamasına geçilmiştir. 04.12.2008 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması” konulu genelge yayınlanmıştır. Buna göre Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri’nden “Anadolu” ismi kaldırılarak Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri’ne dönüştürülmüştür (MEB, 2008). Ancak 04.12.2008 tarihinden önce uygulanan modüler çerçeve programlarında bir değişikliğe gidilmemiştir. 2012-2013 öğretim yılı itibariyle Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri’nde yeterliliğe dayalı modüler çerçeve öğretim programları içerisinde 60 alan ve 226 dal programından ağırlıklı olarak Tablo 1’de gösterilen alan ve dal programları uygulanmaktadır.

Tablo 1: 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı İtibariyle Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri’nde Uygulanan Programlar

Yiyecek ve İçecek Hizmetleri Alanı	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	Eğlence Hizmetleri Alanı	Gıda Teknolojisi Alanı
<ul style="list-style-type: none">•Mutfak•Servis•Bar•Pastacılık•Host / Hosteslik (uçak, tren, otobüs)	<ul style="list-style-type: none">•Ön Büro•Kat Hizmetleri•Rezervasyon•Operasyon	<ul style="list-style-type: none">•Animatörlük•Çocuk Animatörlüğü	<ul style="list-style-type: none">•Gıda Kontrol•Süt İşleme•Sebze ve Meyve İşleme•Hububat İşleme•Zeytin İşleme•Çay Üretimi ve İşleme
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri Alanı	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri Alanı	Denizcilik Alanı	
<ul style="list-style-type: none">•Saç Bakımı•Güzellik Hizmetleri•Vücut Bakımı ve Masaj	<ul style="list-style-type: none">•Yaşlı Bakımı•Hasta Bakımı•Engelli Bakımı	<ul style="list-style-type: none">•Yat Kaptanlığı	

Kaynak: MEB, 2013¹

Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri eğitim faaliyetlerini, Türkiye'deki turizm mevsimine paralel olarak sürdürülmektedir. Bu okullarda öğrenim gören öğrenciler, her yıl Ekim-Mart ayları arasında teorik ve uygulamalı eğitimlerini okulda; Nisan-Eylül ayları arasında da uygulamalı (beceri) eğitimlerini bu alanda faaliyet gösteren turistik işletmelerde yapmaktadırlar. Uygulamalı eğitim süresince öğrencilere iş yerlerince asgari ücretin % 60'ından az olmamak üzere ücret ödenmektedir. Öğrencilerin sigorta işlemleri ise Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yapılmaktadır. Tablo 2'de; öğretim yıllarına göre Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri'ndeki bazı rakamsal gelişmeler görülmektedir.

Tablo 2: Öğretim Yıllarına Göre OTML Okul, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları

Yıllar	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
1961-1962	1	89	12
1967-1968	2	186	12
1975-1976	3	742	51
1980-1981	8	1.311	157
1990-1991	19	5.008	310
1995-1996	38	9.466	812
2000-2001	62	12.671	1.263
2001-2002	67	13.894	1.246
2002-2003	72	15.299	1.367
2003-2004	78	18.217	1.355
2004-2005	80	19.324	1.512
2005-2006	86	22.974	1.716
2006-2007	88	23.376	1.807
2007-2008	95	24.311	2.087
2008-2009	108	25.861	2.343
2009-2010	112	28.592	2.487
2010-2011	117	32.159	2.658
2011-2012	123	32.819	3.003
2012-2013	125	32.748	2.884

Kaynak: Ünlüönen ve Boylu, (2009:958) ve MEB, (2013²)

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİM DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ

Üniversite düzeyinde turizm eğitimi ise ilk olarak Ankara Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu'na 1965–66 öğretim yılından itibaren turizm bölümünün ilave edilmesiyle kurulan Ankara Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu'nda verilmeye başlanmıştır. Bu tarihten itibaren 1969 yılında Ege Üniversitesi bünyesinde, 1974 yılında Hacettepe Üniversitesi bünyesinde, 1975 yılında Bursa İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi bünyesinde, 1980 yılında Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi bünyesinde, 1982 yılında Erciyes Üniversitesi bünyesinde önlisans ve lisans düzeyinde turizm eğitimi veren birimler kurulmuş ve zaman içerisinde sayıları artmış, isimleri değişmiş ve binlerce mezun vermişlerdir. 13.11.2009 tarihli itibariyle de Turizm Fakülteleri kurulmuştur (Resmi Gazete, 2009).

Önlisans Düzeyinde Turizm Eğitimi

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'na göre önlisans eğitimi, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyıllık bir programı kapsayan yükseköğretimdir. Yükseköğretimde ön lisans düzeyinde turizm eğitimi, 1970'li yılların ortalarında Boğaziçi ve Ege Üniversiteleri'nde ara insan gücü yetiştirmek üzere açılmış olan önlisans yüksek okullarında bir program olarak eğitim faaliyetine başlamıştır. Kısa bir süre sonra Ege Üniversitesi'ndeki program, lisans düzeyine çıkarılmıştır. Bunun yanında 1974–1975 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi Teknoloji ve Meslek Yüksek Okulu içinde iki yıllık bir turizm bölümü faaliyete geçmiştir. Bunların dışında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde kurulan meslek yüksek okullarında çeşitli yıllarda açılan turizm programları ile önlisans düzeyindeki turizm eğitimi çalışmaları devam etmiştir.

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu çerçevesinde 2003-2004 öğretim yılına kadar, Türkiye'de yüksek öğretim kurumları bünyesinde; “turizm ve otelcilik”, “turizm işletmeciliği”, “otel yöneticiliği”, “turizm işletmeciliği ve otelcilik”, “turizm rehberliği”, “turizm yönetimi”, “mutfak yönetimi”, “yiyecek içecek işletmeciliği”, “seyahat işletmeciliği”, “seyahat işletmeciliği ve tur operatörlüğü” “seyahat ve tur işletmeciliği” vb. isimlerde turizm önlisans programları yürütülmüştür. MEB-YÖK Meslek Yüksek Okulları Program Geliştirme Projesi kapsamında yapılan bir çalışmayla birlikte, önlisans düzeyindeki turizm programları; “Turizm ve Otel İşletmeciliği” ve “Turizm ve Seyahat İşletmeciliği” olmak üzere iki ana program olarak yeniden düzenlenmiştir. 2009–2010 Eğitim Öğretim Yılından itibaren ise bu programlar, “Ağırlama Hizmetleri” ve “Turizm ve Seyahat Hizmetleri” şeklinde yeniden yapılandırılmıştır. Ancak “Ağırlama Hizmetleri” programının adı, 2010-2011 öğretim yılında yeniden “Turizm ve Otel İşletmeciliği” olarak değiştirilmiştir. Bu düzenlemelerle, önlisans düzeyinde turizm eğitimi veren okullarda program birliği sağlanma amacı güdülmüştür.

2013 yılı ÖSYS sonuçlarına göre önlisans düzeyindeki turizm programlarına yerleşen toplam öğrenci sayısı 15.642'dir. Bu rakamı oluşturan grupların görüldüğü Tablo 3'de dikkat çeken husus, önlisans düzeyindeki turizm programlarına yerleşen öğrencilerin %84,7'sinin devlet üniversitelerine yerleşmesidir.

Tablo 3: 2013 Yılı ÖSYS Sonuçlarına Göre Önlisans Düzeyindeki Turizm Programlarına Yerleşen Öğrencilerin Dağılımı

Programın Türü	Yeni Kayıt Öğrenci Kontenjanı	%
Devlet Üniversitesi	9.350	59,8
Devlet Üniversitesi (İ.Ö.)	3.901	24,9
Vakıf Üniversitesi	750	4,8
Vakıf Üniversitesi (İ.Ö.)	54	0,3
Devlet Üniversitesi (Uzaktan Eğitim)	163	1,1
Vakıf Üniversitesi (Uzaktan Eğitim)	37	0,2
Açık Öğretim	1.387	8,9
Toplam	15.642	100

Kaynak: ÖSYM, (2013²)

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'ndan önce, yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenci sayıları hakkında sağlıklı istatistikî bilgiler temin edilememiştir. 1983–1984 öğretim yılından itibaren, ÖSYM tarafından düzenli olarak yükseköğretim istatistikleri yayımlanmaktadır (Ünlüönen ve Boylu, 2005, 18).

Tablo 4: Öğretim Yılları İtibariyle Önlisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrenci Sayıları ve Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerden Öğretim Yılları Sonu İtibariyle Mezun Olanların Sayıları

Öğretim Yılları	Turizm Eğitimi Alan Öğrenci Sayıları	Turizm Eğitimi Alarak Mezun Olan Öğrenci Sayıları
1982-1983		126
1983-1984	1.034	241
1984-1985	1.345	257
1985-1986	1.679	354
1986-1987	1.751	412
1987-1988	2.050	516
1988-1989	2.559	503
1989-1990	3.168	619
1990-1991	3.961	822
1991-1992	4.319	970
1992-1993	6.412	1.106
1993-1994	8.694	1.254
1994-1995	9.854	1.776
1995-1996	11.657	2.551
1996-1997	12.543	2.691
1997-1998	13.251	2.870
1998-1999	14.419	3.190
1999-2000	15.457	3.782
2000-2001	16.909	3.715
2001-2002	19.068	4.512
2002-2003	19.154	5.101
2003-2004	19.076	4.672
2004-2005	21.612	4.007
2005-2006	26.206	5.883
2006-2007	28.602	7.185
2007-2008	28.831	7.161
2008-2009	30.878	7.530
2009-2010	31.983	7.772
2010-2011	32.822	8.057
2011-2012	37.114	7.942
2012-2013	41.755	

Kaynak: Ünlüönen ve Boylu, (2009, 960) ve ÖSYM, (2010-2013¹)

Tablo 4'te önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenci sayıları ile mezun sayılarının, öğretim yılları itibariyle sürekli bir artış gösterdiği görülmektedir. 2012–2013 öğretim yılı itibariyle ön lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenci sayısı 41.755'tir. Buna paralel olarak turizm eğitimi alarak mezun

olan öğrenci sayılarında da belirgin bir artış gözlenmektedir. Öyle ki, 2011–2012 öğretim yılı sonundaki mezun sayısı 7.942’dir ve eğilim, ilerleyen yıllarda da bu rakamların artması yönündedir.

Önlisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre dağılımı Tablo 5’te görülmektedir. Tablo 5’e göre, önlisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu öğretim görevlilerinden oluşmaktadır. 2012–2013 öğretim yılında toplam 41.755 öğrenci olduğu dikkate alınırsa, önlisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumlarda öğretim elemanı başına yaklaşık 158 öğrenci düşmektedir. Öğretim yılları itibariyle önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenci sayısındaki artışa karşın, öğretim elemanı sayısındaki artış daha düşüktür.

Tablo 5: Öğretim Yılları İtibariyle Önlisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğretim Elemanlarının Akademik Görevlerine Göre Dağılımı

Öğretim Yılları	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Okutman	Uzman	Arş. Gör.	Toplam
1986-1987			1	12				13
1987-1988			1	13				14
1988-1989			1	13				14
1989-1990	1	2		17		4		24
1990-1991	1	2		17		3	2	25
1991-1992	1	2		23		3	2	31
1992-1993	1	2	2	35	2	3	4	47
1993-1994	2	1	3	44	3	4	4	61
1994-1995	2	1	4	57	2	3	6	75
1995-1996	3		5	69	4	5	5	91
1996-1997	3		6	84	3	7	4	97
1997-1998	4		7	89	3	8	6	117
1998-1999	4		8	92	5	9	7	125
1999-2000	4		16	103	5	4	6	138
2000-2001	1		14	99	4	2	3	123
2001-2002	1		18	116	10	1	3	149
2002-2003	1	1	17	114	8		5	146
2003-2004			19	117	6		5	137
2004-2005		1	20	126	4		6	157
2005-2006			24	151	4		4	183
2006-2007	1		26	145	4		5	181
2007-2008	1	2	24	159	9		4	199
2008-2009	1	2	26	149	14		3	195
2009-2010	1	1	23	155	14		2	196
2010-2011	1	2	21	163	14		2	203
2011-2012	3	2	20	173	16	1	1	216
2012-2013	1	2	28	211	17	2	2	263

Kaynak: Ünlüöner ve Boylu, (2009, 961), ÖSYM, (2010-2013¹)

Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi

Lisans eğitimi, ortaöğretime dayalı en az sekiz yarıyıl ve dört yılı kapsayan yükseköğretim türüdür ve bu tip bir eğitimin amacı, turizm sektöründeki başlangıç düzey yöneticileri yetiştirmektir (Pauze, 1993). Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumlar, çeşitli yıllarda kurulmuş ve çeşitli safhalardan geçmişlerdir. Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu ile başlayan lisans düzeyinde turizm eğitim süreci en son Turizm Fakülteleri ile devam etmektedir.

Türkiye’de 1992 yılından itibaren çok sayıda yeni üniversite açılması ve açılmaya devam edilmesi, turizm lisans programlarının sayılarında adeta bir patlama yaşanmasına neden olmuştur. Önlisans düzeyinde olduğu gibi, lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenci sayılarında da yıllar itibariyle sürekli artış olduğu Tablo 6’da görülmektedir. 1983–1984 öğretim yılında lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenci sayısı 1.879 iken, aradan geçen 29 yılda bu rakam yaklaşık 15 kat artarak 2012–2013 öğretim yılında 28.040’a yükselmiştir.

Tablo 6: Öğretim Yılları İtibariyle Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrenci Sayıları ve Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerden Öğretim Yılları Sonu İtibariyle Mezun Olanların Sayıları

Öğretim Yılları	Turizm Eğitimi Alan Öğrenci Sayıları	Turizm Eğitimi Alarak Mezun Olan Öğrenci Sayıları
1982-1983		269
1983-1984	1.879	205
1984-1985	2.465	258
1985-1986	2.602	317
1986-1987	2.829	446
1987-1988	2.950	515
1988-1989	3.127	403
1989-1990	3.562	460
1990-1991	3.970	556
1991-1992	4.260	625
1992-1993	5.116	731
1993-1994	5.843	793
1994-1995	6.439	957
1995-1996	6.544	1.054
1996-1997	6.991	1.102
1997-1998	7.267	1.193
1998-1999	7.102	1.457
1999-2000	6.801	1.196
2000-2001	6.774	1.091
2001-2002	6.851	1.138
2002-2003	7.298	1.029
2003-2004	8.215	1.155
2004-2005	9.356	1.214
2005-2006	10.889	1.524
2006-2007	11.861	1.471
2007-2008	13.085	1.599

2008-2009	14.955	2.176
2009-2010	16.871	2.334
2010-2011	20.080	2.301
2011-2012	23.790	2.838
2012-2013	28.040	

Kaynak: Ünlüöner ve Boylu, (2009, 964), ÖSYM, (2010-2013¹)

Buna paralel olarak 1982–1983 öğretim yılı sonunda 269 olan turizm lisans programı mezun sayısı, 2011-2012 öğretim yılı sonunda 2.838'e ulaşmış ve toplam mezun sayısı da 29 yılda 32.407 olmuştur. Tablo 7'de lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının akademik unvanlarına göre dağılımı görülmektedir. 2012–2013 öğretim yılı itibarıyla lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında, öğretim elemanı başına yaklaşık 49 öğrenci düşmektedir.

Tablo 7: Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğretim Elemanlarının Akademik Görevlerine Göre Dağılımı

Öğretim Yılları	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Okutman	Uzman	Arş. Gör.	Toplam
1986-1987		8	2	21	8	1	12	52
1987-1988		8	5	21	11	1	12	58
1988-1989	2	9	7	23	11	3	11	66
1989-1990	5	7	12	25	13	4	15	81
1990-1991	7	6	12	36	23	6	21	111
1991-1992	8	7	10	34	22	6	22	109
1992-1993	8	7	15	39	16	6	31	122
1993-1994	9	6	17	46	15	6	37	136
1994-1995	8	7	19	55	16	5	41	151
1995-1996	9	8	24	58	13	8	44	164
1996-1997	10	6	29	62	12	9	47	175
1997-1998	10	6	31	65	11	9	50	182
1998-1999	11	5	32	67	10	11	54	190
1999-2000	11	8	46	66	9	13	46	199
2000-2001	11	8	44	75	11	10	47	206
2001-2002	11	14	53	65	12	8	46	209
2002-2003	10	18	62	76	15	6	49	236
2003-2004	14	21	62	70	19	6	51	243
2004-2005	13	25	63	86	22	6	47	262
2005-2006	14	24	67	80	27	6	50	268
2006-2007	25	18	79	77	26	5	60	290
2007-2008	33	21	109	106	35	5	67	376
2008-2009	35	18	120	107	34	6	68	388
2009-2010	34	21	137	98	32	9	71	402
2010-2011	34	23	146	101	35	6	93	438
2011-2012	39	35	181	109	35	8	92	489
2012-2013	47	43	202	119	23	6	121	561

Kaynak: Ünlüöner ve Boylu, (2009, 965), ÖSYM, (2010-2013¹)

Lisansüstü Düzeyde Turizm Eğitimi

Lisansüstü düzeyde verilen turizm eğitiminin amacı, modern turizmin sosyal, iktisadi ve teknik özellikteki karmaşık problemlerini çözebilecek, değişik faktörlerin etkinliğini değerlendirerek soyutlama, sentez ve karar verme gücüne sahip yönetici ve araştırmacıları yetiştirmektir (Olahı, 1984, 206).

Olsen ve Khan (1989), lisansüstü turizm eğitiminin temel amacını yüksek lisans ve doktora olmak üzere iki aşamada ele almaktadır. Yüksek lisans düzeyindeki turizm eğitiminin iki genel amacı vardır. Bunlardan birincisi; öğrencilere kariyer kazandırmak, ikincisi ise turizm sektöründe orta ve üst düzey yönetici, eğitimci, danışman ve araştırmacı yetiştirmektir. Doktora düzeyindeki turizm eğitiminin temel amacı ise; bir disiplin olarak turizmle ilgili akademik araştırmalar yapmak, problem çözmek ve öğretim-iletişim yeteneklerini geliştirmektir.

2013 yılı itibariyle Türkiye'de turizm alanındaki lisansüstü programların sayısı 41'dir. Bu programların 27'sinde yüksek lisans ve 14'ünde de doktora düzeyinde turizm eğitimi verilmektedir.

Tablo 8: Türkiye'de 2013 Yılı İtibariyle Bünyesinde Turizm Alanında Lisansüstü Program Olan Üniversiteler

Üniversite Adı	Yüksek Lisans	Doktora
Adnan Menderes Üniversitesi	X	X
Afyon Kocatepe Üniversitesi	X	
Akdeniz Üniversitesi	X	X
Anadolu Üniversitesi	X	X
Atatürk Üniversitesi	X	X
Atılım Üniversitesi	X	
Balıkesir Üniversitesi	X	X
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	X	X
Dokuz Eylül Üniversitesi	X	X
Düzce Üniversitesi	X	
Erciyes Üniversitesi	X	
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	X	
Gazi Üniversitesi	X	X
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	X	
Hacettepe Üniversitesi	X	
İstanbul Ticaret Üniversitesi	X	
İstanbul Üniversitesi	X	X
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	X	X
Mardin Artuklu Üniversitesi	X	
Mersin Üniversitesi	X	X
Muğla Üniversitesi	X	
Mustafa Kemal Üniversitesi	X	X
Necmettin Erbakan Üniversitesi	X	X
Nevşehir Üniversitesi	X	X
Okan Üniversitesi	X	
Sakarya Üniversitesi	X	
Yaşar Üniversitesi	X	

Kaynak: YÖK, (2013)

1982–1983 öğretim yılından itibaren lisansüstü düzeyde turizm eğitimi alan öğrenci sayıları ile bu programlardan derece alan öğrenciler Tablo 9’da görülmektedir. 1982–1983 öğretim yılında yalnızca yüksek lisans programında 41 öğrenci mevcut iken, 2012–2013 öğretim yılında 973’ü yüksek lisans ve 291’i de doktora düzeyinde olmak üzere 1264 öğrenci turizm alanında lisansüstü eğitim almaktadır. 1982–1983 öğretim yılı sonunda sadece 1 öğrenci yüksek lisans derecesi alırken 2011–2012 öğretim yılı sonunda 119’u yüksek lisans ve 16’sı da doktora olmak üzere toplam 135 öğrenci lisansüstü derece almıştır.

Tablo 9: Öğretim Yılları İtibariyle Lisansüstü Düzeyde Turizm Eğitimi Gören ve Bu Programlardan Derece Alan Öğrenci Sayıları

Yıllar	Öğrenci Sayıları					
	Eğitimine Devam Edenler			Derece Alanlar		
	Yükseklisans	Doktora	Toplam	Yükseklisans	Doktora	Toplam
1982-1983				1		1
1983-1984	41		41	2		2
1984-1985	81		81	3		3
1985-1986	110	2	112			
1986-1987	93	49	142	48	7	55
1987-1988	144	49	193	18	6	24
1988-1989	150	59	209	17	6	23
1989-1990	184	62	246	30	7	37
1990-1991	195	63	258	31	18	49
1991-1992	251	63	314	35	11	46
1992-1993	265	65	330	28	8	36
1993-1994	278	62	340	37	4	41
1994-1995	295	65	360	33	14	47
1995-1996	307	63	370	31	12	43
1996-1997	329	64	393	33	10	43
1997-1998	338	60	388	36	17	53
1998-1999	359	62	421	33	16	49
1999-2000	371	69	440	33	7	40
2000-2001	229	63	292	53	8	61
2001-2002	306	57	363	43	5	48
2002-2003	276	67	343	50	16	66
2003-2004	309	68	377	57	9	66
2004-2005	334	72	406	64	5	69
2005-2006	420	89	509	57	5	62
2006-2007	356	83	439	55	10	65
2007-2008	274	109	383	62	12	74
2008-2009	327	123	450	61	9	70
2009-2010	468	175	643	104	25	129
2010-2011	514	168	682	79	24	103
2011-2012	751	235	986	119	16	135
2012-2013	973	291	1264			

Kaynak: Ünlüöner ve Boylu, (2009, 968), ÖSYM, (2010-2013¹)

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

İşgücü piyasasının ihtiyaçlarına duyarlı bir eğitim sisteminin oluşturulması veya mevcut sistemin bu yönde geliştirilmesi bakımından, eğitim ve istihdama ilişkin bilgilerin sürekli ve güvenilir bir biçimde toplanması büyük önem taşımaktadır. İşgücü piyasası ve insan kaynaklarına ilişkin plan ve stratejilerin belirlenmesinde doğru ve güvenilir verilerin önemi büyüktür. Aksi takdirde hazırlanan plan ve stratejilerin isabet derecesi ve uygulama şansı sınırlı olacaktır (AEV, 2002).

Mesleki eğitimin başlıca amacı iş piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü yetiştirmektir. Nitelikli işgücü ülkelerin kalkınması, daha kaliteli ürünlerin ya da hizmetlerin ortaya çıkması açısından önemlidir. Nitelikli işgücü tüm sektörler için olduğu kadar turizm sektörü açısından da göz ardı edilemez bir sorundur. Türkiye’de turizm sektörü temsilcileri özellikle nitelikli eleman bulamamaktan şikâyetçi olmaktadır. Öte yandan sektörde çalışma şartları, ücret azlığı ve çalışma saatlerinin uzunluğu gibi bazı nedenler de nitelikli personeli sektörden uzaklaştırmaktadır (ÇSGB, 2011, 12).

Türkiye’de turizm eğitim ve öğretim faaliyetlerinin örgün ve yaygın düzeyde gerçekleştiği, örgün turizm eğitiminin de orta öğretim, ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde yürütüldüğü dikkate alındığında; çok sayıda turizm işletmecisinin nitelikli eleman bulamamaktan şikâyet etmesinin bir problem olarak ortaya çıkması manidardır (Ünlüönen ve Boylu, 2009, 969).

Bu çalışmada dikkat çeken önemli hususlar şunlardır:

➤ Her düzeyde turizm eğitim alan öğrencilerin sayılarında yıllar itibariyle kayda değer bir artış olması ve bu artış trendinin ilerleyen yıllarda da devam edeceğinin beklenmesidir. Ancak görülmektedir ki özellikle ortaöğretim düzeyinde son üç yılda öğrenci sayısı durgunlaşma sürecine girmiş ve yaklaşık 32 bin civarında sabit kalmıştır.

➤ Ortaöğretimde 2013 yılında 1 öğretmen başına 11 turizm öğrencisi düşmektedir. 2003 yılında da öğretmen başına düşen öğrenci sayısının yine 11 düzeyinde olduğu görülmektedir. Buna göre 10 yıllık süreç içinde rakamsal olarak bir değişme olmadığı göze çarpmaktadır.

➤ Önlisans düzeyinde öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı 158 iken, 2003 yılında bu rakamın 130 olduğu görülmektedir. 10 yıllık süreç ele alındığında öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısında bir artış olduğu belirlenmiştir.

➤ Lisans düzeyinde ise öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı 49 civarındadır. Bu sayının 2003 yılında 34 olduğu göz önünde bulundurulduğunda öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısında yine bir artış olduğu dikkat çekmektedir.

➤ Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısında 2008 yılı OECD ülkeleri ortalaması 15,8’dir. 2011 yılı Türkiye ortalaması ise 18,86’dır (Günay ve Günay, 2011, 16). Turizm alanı, öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı bakımından hem Türkiye ortalamasının hem de OECD ortalamasının oldukça gerisindedir.

➤Lisansüstü eğitime bakıldığında ise öğrenim görenlerin sayısının derece alanların sayısından daha hızlı arttığı görülmektedir. Son 10 yılda lisansüstü öğrenci sayısı 3.7 kat artarken, lisansüstü derece alanların sayısı 2 kat artmıştır.

Bu çalışmada sunulan sayısal veriler doğrultusunda ortaöğretimde gerek öğretmen gerek öğrenci sayılarında nicelik bakımından gelişimin paralel bir şekilde sürdüğü söylenilebilir. Ancak mesleki anlamda turizm eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi açısından doğru materyallerin kullanımına, uygulama derslerinin verimliliğine ve sektörel beklentilerin karşılanmasına daha fazla ağırlık verilmelidir.

Yükseköğretimde özellikle öğrenci sayısındaki artışın öğretim elemanı sayısından daha hızlı olduğu göze çarpmaktadır. Bu durum özellikle öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısında olumsuz bir tabloya sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla turizm alanında daha fazla öğretim elemanına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle YÖK tarafından açılan akademik kadrolarda turizme daha fazla önem vermesi gerekmektedir.

Son olarak lisansüstü düzeyde turizm alanında eğitim alanların sayısı hızla artarken derece alanların sayısı aynı hızda artmamaktadır. Hiç şüphesiz ilerleyen yıllarda derece alanların sayısı da artacaktır. Ancak bu artışın paralel bir şekilde sürdürülmesi ve turizm alanındaki akademik kadro ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde sürdürülmesi önemlidir. Bunun için lisansüstü eğitim alan öğrencilere daha nitelikli araştırma yapabilecekleri imkânlar sunulmalıdır.

KAYNAKÇA

- AEV, Avrupa Eğitim Vakfı (2002). *Mesleki ve teknik eğitim sistemi raporu-Türkiye 2001 ulusal gözlemevi ülke raporu*. Ankara: Ziraat Matbaacılık A.Ş.
- Avcı, U. & Boylu, Y. (2006). A comparative study into the satisfaction of tourism students with their internship. *Turk-Kazakh International Tourism Conference*, Alanya, 1376-1384.
- Christou, E. S. (1999). Hospitality management education in greece: an exploratory study. *Tourism Management*, 20(6), 683-691.
- Demirezen, M. (2002). Piyasa meslek standartları. *Planlama dergisi*, özel sayı (DPT'nin kuruluşunun 42. yılı), 213-218.
- Demirkol, Ş. (2002). Turizm alanındaki lisansüstü programların analizi ve sektörel uyumlaştırmaya yönelik görüşler. *Turizm eğitimi konferans-workshop*, Ankara, 87-98.
- Eber, S. (2003). Integrating sustainability into the undergraduate curriculum: leisure and tourism. *The association of tourism in higher education guidelines*, April (10).

- Günay, D. & Günay, A. (2011). 1933'den günümüze Türk yükseköğretiminde niceliksel gelişmeler. *Yükseköğretim ve bilim dergisi*, 1(1), 1-22.
- Hind, D. (2006). Integrating employability and management skills into the tourism curriculum at leeds metropolitan university. *Hospitality, leisure, sport and tourism network*, 1-10.
- Kültür Ve Turizm Bakanlığı (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayını.
- Maclaurin, D. (2005). Tourism education in Canada: past, present and future Directions. *Journal of teaching in travel&tourism*, 1/2(5), 1-25.
- Mayaka, M. & Akama, J. S. (2007). System approach to tourism training and education: the kenyan case study. *Tourism management*, 28(1), 298-306.
- Leslie, D. & Russell, H. (2006). The importance of foreign language skills in the tourism sector: a comparative study of student perceptions in the UK and Continental Europe. *Tourism management*, 27(6), 1397-1407.
- Lin, Y. H. (2006). The incidence of sexual harassment of students while undergoing practicum training experience in the taiwanese hospitality industry-individuals reactions and relationships to perpetrators. *Tourism management*, 27(1), 51-68.
- Lo, A. (2005). The past, present and future of hospitality and tourism higher education in Hong Kong. *Journal of teaching in travel&tourism*, 1/2(5), 137-166.
- Okumuş, F. & Yağcı, Ö. (2005). Tourism higher education in Turkey. *Journal of teaching in travel & tourism*, 1/2(5), 89-116.
- Olalı, H. (1984). The framework and problems of tourism education in Turkey. *Tourism education congress*, İstanbul, 206.
- Olsen, M. & Khan, M. (1989). Mission and philosophy: graduate programs. *Educators*, 16-26.
- Olçay, A. (2008). Türk turizminde eğitimin önemi. *Gaziantep üniversitesi sosyal bilimler dergisi*, 7(2), 383-390.
- Pauze, E. F. (1993). Time for a new mission in hospitality education. *Hospitality tourism educators*, 5(3), 61-62.
- Ünlüönen, K. (1993). Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimi ve öğretimi. *Dicle üniversitesi hukuk fakültesi dergisi*, 6, 497-521.
- Ünlüönen, K. & Boylu, Y. (2005). Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimindeki gelişmelerin değerlendirilmesi. *Elektronik sosyal bilimler dergisi*, 3(12), 11-32.

Ünlüöner, K. & Boylu, Y. (2009). Türkiye'deki Örgün Turizm Eğitimine İlişkin Rakamsal Gelişmelerin Değerlendirilmesi. *10. Ulusal Turizm Kongresi*, Mersin.

Zhang, W. & Xixia, F. (2005). Tourism higher education in china: past and present, opportunities and challenges. *Journal of teaching in travel&tourism*, 1/2(5), 117-135.

ÇSGB, 2011: *Turizm Sektöründe Çalışma Sürelerinin İyileştirilmesi Programlı Teftişi Sonuç Raporu, 2011.*

[URL:http://www.csgb.gov.tr/csgbPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/itkb/dosyalar/yayinlar/yayinlar2013/2011_48] (Erişim Tarihi: 02.09.2013)

MEB, 2008: *Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması Genelgesi*,

[URL:http://ogm.meb.gov.tr/gos_genelge.asp?alno=118] (Erişim Tarihi: 28.08.2013)

MEB, 2013¹: *Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri Programları*

[URL:http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/01/01/365541/icerikler/mesleki-ve-teknik-egitimi-taniyalim-anadolu-otelcilik-ve-turizm-meslek-lisesi_554482.html] (Erişim Tarihi: 27.08.2013)

MEB, 2013²: *Milli Eğitim İstatistikleri*

[URL:<http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>] (Erişim Tarihi: 01.08.2013)

ÖSYM, 2010: *2009-2010 Yükseköğretim İstatistikleri*,

[URL:<http://www.osym.gov.tr/belge/1-12038/2009-2010-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri-kit.html>] (Erişim Tarihi: 01.08.2013)

ÖSYM, 2011: *2010-2011 Yükseköğretim İstatistikleri*,

[URL:<http://osym.gov.tr/belge/1-12654/2010-2011-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri.html>] (Erişim Tarihi: 01.08.2013)

ÖSYM, 2012: *2011-2012 Yükseköğretim İstatistikleri*

[URL:<http://www.osym.gov.tr/belge/1-13575/2011-2012-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri.html>] (Erişim Tarihi: 01.08.2013)

ÖSYM, 2013¹: *2012-2013 Yükseköğretim İstatistikleri*

[URL:<http://www.osym.gov.tr/belge/1-19213/2012-2013-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri.html>] (Erişim Tarihi: 01.08.2013)

ÖSYM, 2013²: *ÖSYS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler*

[URL:<http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2013/OSYS/Tablo4.pdf>] (Erişim Tarihi: 05.08.2013)

Resmi Gazete, 2009: *27405 Sayılı Resmi Gazete*,

[URL:<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/11/20091113.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/11/20091113.htm>] (Erişim Tarihi: 29.08.2013)

YÖK, 2013: *Üniversitelerimiz*

[URL:<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz;jsessionid=7981C5EFA2D5107AE69691506A3F7654>] (Erişim Tarihi: 05.08.2013)

EKLER

Ek 1: Türkiye’de 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı İtibariyle Öğrenci Kabul Eden Ön Lisans Düzeyindeki Turizm Programı Sayıları

Program Adı	PROGRAM SAYILARI			
	Devlet Üniv.	Devlet Üniv. (İ.Ö.)	Vakıf Üniv.	Vakıf Üniv. (İ.Ö.)
Aşçılık	26	10	10	2
Aşçılık (Uzaktan Eğitim)			5	
İkram Hizmetleri	6	2		
Turist Rehberliği	1			
Turizm Rehberliği	12	2	1	
Turizm Animasyonu	5	2		
Turizm ve Otel İşletmeciliği	136	82	15	3
Turizm ve Otel İşletmeciliği (Uzaktan Eğitim)	2		2	
Turizm ve Otel İşletmeciliği (Açıköğretim)	1			
Turizm ve Seyahat Hizmetleri	40	21	3	1
Turizm ve Seyahat Hizmetleri (Açıköğretim)	1			
Kültürel Miras ve Turizm	1	1		
Kültürel Miras ve Turizm (Açıköğretim)	1			
Yat İşletme ve Yönetimi	2		1	
Toplam	234	120	37	6

Ek 2: Türkiye’de 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı İtibariyle Öğrenci Kabul Eden Lisans Düzeyindeki Turizm Programı Sayıları

Program Adı	Program Sayıları		
	Devlet Üniversitesi	Devlet Üniversitesi (İÖ)	Vakıf Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı	1		
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Programı	1	1	3
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı			1
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programı	1	1	
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm Rehberliği Programı			1
İşletme Fakültesi Turizm İşletmeciliği Programı	3	2	1
İşletme Fakültesi Konaklama İşletmeciliği Programı (Açıköğretim)	1		
İşletme Fakültesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı			1
İktisat Fakültesi Turizm İşletmeciliği Programı	1		
Ticari Bilimler Fakültesi Turizm ve Otelcilik Programı			1
Ticari Bilimler Fakültesi Turizm İşletmeciliği Programı			1
Ticari Bilimler Fakültesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı			1
Turizm Fakültesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı	6	2	
Turizm Fakültesi Konaklama İşletmeciliği Programı	7	6	
Turizm Fakültesi Seyahat İşletmeciliği Programı	4	4	
Turizm Fakültesi Rekreasyon Yönetimi Programı	1		
Turizm Fakültesi Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Programı	2		
Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Programı	11	7	
Turizm Fakültesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı	1	1	1
Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Programı	6	1	
Turizm Fakültesi Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği Programı	2	1	
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O.	1	1	
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü	1		

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Programı	1		
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği Programı	3	1	
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Konaklama İşletmeciliği Programı	7	3	
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programı	2	1	
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı	2	1	
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Turizm Rehberliği Programı	1		
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y.O. Seyahat İşletmeciliği Programı	2	2	
Turizm ve Otelcilik Y.O. Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı			1
Turizm ve Otelcilik Y.O. Konaklama İşletmeciliği Programı	2	2	
Turizm ve Otelcilik Y.O. Seyahat İşletmeciliği Programı	1		
Turizm ve Otelcilik Y.O. Turizm Rehberliği Programı	1		
Uygulamalı Bilimler Y.O. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Programı	3	2	
Uygulamalı Bilimler Y.O. Turizm İşletmeciliği Programı	1		
Uygulamalı Bilimler Y.O. Turizm ve Otelcilik Programı			2
Uygulamalı Bilimler Y.O. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı			1
Uygulamalı Bilimler Y.O. Gastronomi Programı	1		1
Uygulamalı Bilimler Y.O. Otel Yöneticiliği Programı			1
Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Y.O. Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı			1
Toplam	77	39	18

EXTENDED ABSTRACT

In terms of businesses, accurate, reliable and updated data is important on followed plan in selection of human resource and on the development of strategies. As in all other sectors in the tourism sector to satisfy the need for skilled labor and an education system that meets the expectations of the industry for the development of related to tourism training and employment data need to be updated constantly and is collected in a reliable manner.

When referring structure and problems of tourism education in general, that one of the significant findings is; not educated appropriate qualifications and number of staff in the tourism sector and tourism training institutions have difficulties in meeting this need is that. No doubt this topic tourism education in Turkey, a hot debate on the issues of structure and ensure that the ground is formed.

The current education system in Turkey is not sensitive enough to the requirements of the business of life, the needs of business life and variety not meet the expected rate, reduces the effectiveness of training. The tourism education system in the country has a considerable place in current education system. thus a comprehensive evaluation should be performed about this issue.

Sensitive to the needs of the labor market or the creation of an education system in this direction for the development of existing systems, training and employment and a reliable continuous collection of information is great importance. Plans and strategies is great importance in the determination of accurate and reliable data related to the labor market and human resources. Otherwise, hit rating and chance to practice will be limited of plans and strategies.

The numerical data presented in this study show that; growth in the number of teachers and students in secondary education are continuing in a balanced way. Higher education data show that; The increase in the number of students is greater than the increase in the number of teaching staff. Accordingly, a negative situation seems to be in the number of students per instructor. Therefore, there are needed more instructors the field of tourism. Finally, at the postgraduate level in the field tourism, the number of students is growing rapidly but the numbers of degree isn't growing same rapid.

In this study, recent numerical developments in tourism education in Turkey was evaluated. Research results show that, year by year the number of students in the field of tourism education has increased in a significant amount. However, increase the number of tourism education instructor especially in higher education is insufficient.